

SKOLESTART

og markante forældre

Markante forældre stiller store krav og har stærke følelser og de ønsker, at deres barn får først, størst og bedst. Hvordan bliver de gode medspillere til skolestart?

Af Rikke Yde Tordrup, psykolog og specialist i klinisk børnepsykologi. Fotograf Morten Fog.

Du kender dem overvejende som velformulerede og velorienterede. De er selvudnævnte eksperter, der markerer sig langt ind i folkeskolens hverdag med deres ønsker om individuelle særregler. Spektret for de markante forældre spænder bredt lige fra såkaldte curling- til tigerforældre.

Der findes dog ganske få forældre, der praktiserer deres forældreskab i spektrets yderpoler.

De fleste ligger et sted midt mellem, men fra alle positioner kan forældrene markere sig med forskellige individuelle ønsker til barnets hverdag. I den ene yderpol fejles flittigt sten væk fra barnets vej for at skåne det for oplevelsen af modgang og ulyst. I den anden udfordres barnet maksimalt for at ruste dets robusthed, så det kan klare sig i konkurrence- og præstationssamfundet.

Derfor må I aldrig spørge frit ud i forældregruppen, hvad de kunne tænke sig. For I vil aldrig kunne tilfredsstille hele spektret efter deres egne ønsker. Det er vigtigt, at I lægger en plan efter jeres faglighed og erfaringer og fremlægger denne for forældrene i børnenes interesse. For det er der, I skal møde de markante forældre. I jeres fælles interesse for at skabe trivsel for deres børn. Ideelt set, skal I vise dem, at I er på samme side.

At I er fælles om at handle i børnenes bedste interesser, og at I ved, hvad der er godt for børn at udvikle indenfor skolefællesskabet. For uanset om de markante forældre fejler udfordringerne væk for deres børn, eller stiller store krav til børnenes præstationer, har de alle det til fælles, at de ønsker at deres børn trives og udvikles optimalt.

Skab samarbejde

Det er vigtigt at bruge de markante forældres overudviklede evne til at engagere sig konstruktivt i samarbejdet med jer. Hvis forældrene føler sig angrebet, har vi balladen. Så går de til modangreb og markante forældre kan således have adskillige usikre, bange eller endog sygemeldte børnehaveklasselærere på samvittigheden. Et samarbejde, der er til glæde for barnet, kan bygge på den almene udviklingspsykologi, som de fleste kender fra seminarieret.

Rikke Yde Tordrup

Psykolog og specialist i klinisk børnepsykologi og forfatter til flere fagbøger om pædagogik, senest Markante forældre, Dansk Psykologisk Forlag 2017.

Mail: tordrup@skjern-net

Tegnet af Lars Andersen.

synligheden for, at forældrene gerne vil samarbejde om, at barnet går ind selv. Men for at forældre og barn kan dette, må skolevejen ind naturligvis være tryk og overskuelig og det er skolens opgave. Måske skal der laves en plan i den første tid, hvor børnehaveklasselederen står udenfor den første uge og tager imod børnene.

Det, at alle børn deltager i idræt og bader bagefter, er vigtigt for, at børnene udvikler selvsammenhæng i deres kerneselv. Følelsen af at "jeg er mig", også selv om jeg laver idræt og bader, er vigtig, for at barnet lærer en stabil selvsammenhæng, når kontekster skifter. Det betyder, at når lille Ida deltager, udvikler hun evnen til at skifte rolle og stadig have en fornemmelse af at være sig selv. Noget hun får brug for mange gange

i livet. Denne udviklingspsykologiske forklaring, kan øge sandsynligheden for, at forældrene vil samarbejde omkring barnets deltagelse. Uden denne forklaring ville mange markante forældre (især de, der ligger på curling-siden) hurtigt bede om, at få deres barn fritaget fra idræt og bad i det øjeblik at Ida, måske af nervøsitet, antyder, at hun ikke har lyst.

I de 25 interviews, jeg har foretaget med ledere og medarbejdere på forskellige daginstitutioner og skoler i hele Danmark, opleves en stigende tendens til, at markante forældre ønsker særregler, og at deres barn undtages fra diverse fællesaktiviteter. Denne tendens udspringer naturligvis af forældrenes kærlighed til deres børn. Når barnet ytrer, at det ikke har

I bogen *Markante forældre* har jeg udviklet forskellige samtaleark til fælles forældremøder og skole/hjemsamtaler. Inden hvert samtaleark er der en gennemgang af psykologisk teori omkring, hvorfor det kan øge barnets selvudvikling, at udvikle de forskellige fokusområder. Hvis I fremlægger jeres beslutninger for 0.klasse på denne måde, kan forældrene se interessen i netop deres barns udvikling og den udviklingspsykologiske mening med strukturen i barnets hverdag i indskolingen. Markante forældre vil overvejende gerne lytte til faglig evidens og bevidste erfaringsmæssige valg, hvis det præsenteres i deres barns interesse.

Vigtigheden af at deltage i fællesaktiviteter

Det, at gå ind i skolen selv om morgenen, er vigtigt for, at børnene udvikler selvhåndlen i deres kerneselv. Det øger børnenes selvværd og giver en god start på dagen, hvor barnet straks kan indgå i fælleskabet uden at skulle stoppe op og tage afsked med en forælder. Denne udviklingspsykologiske forklaring kan øge sand-

Foto: Lene Krogh Larsen.

lyst, støtter forældrene op. Men hvis forældrene vidste hvorledes denne kærlighedshandling kan give deres børn udviklingsvanskeligheder i barnets selvsammenhæng i fremtidige fællesskaber, så tror jeg de ville støtte op om barnets deltagelse i stedet.

14 fokusområder for barnets udvikling

Jeg har igennem 20 år afholdt foredragene "Markante forældre handler i kærlighed" og "Moderne forældreskab - gå kærligt foran" for mange forældre- og faggrupper, og det er min overbevisning, at forældre engagerer sig i deres børn som aldrig før og vil børnene det bedste.

Ikke desto mindre er det ærgerligt, når dette store engagement skaber udviklingsvanskeligheder for deres børn og konflikter med børnenes skoler.

Markante forældres børn er i risiko for at udvikle sig til børn med vanskeligheder indenfor 14 fokusområder:

- Evnen til at regulere og udvikle sine motoriske evner
- Evnen til at kunne regulere sig fra høj til lav spændingstilstand
- Evnen til at regulere smerte
- Evnen til at kunne føle, at man mestrer noget selvstændigt
- Evnen til at mærke egne følelser og impulser og regulere passende efter fællesskabet
- Evnen til at opleve sig selv som den samme i skiftende kontekster
- Evnen til at gennemføre en aktivitet med en passende begyndelse, plot og afslutning
- Evnen til at dele en oplevelse med andre og glædes herved
- Evnen til at se en situation fra forskellige perspektiver
- Evnen til at opleve et selvværd, som giver troen på at have noget at give i nye fællesskaber
- Evnen til at se sig selv som en del af en social sammenhæng
- Evnen til at regulere forhandlinger efter omgivelserne
- Evnen til at se sig selv i en historisk sammenhæng
- Evnen til at kende sin identitet.

FOKUSOMRÅDE

Kropsligt selv • 2

Evnen til at kunne regulere sig fra høj til lav spændingstilstand (arousal)

Trænes generelt ved aktiviteter, hvor der veksles mellem bevægelse og fordybelse.

Skolen støtter barnet

ved sanglege efterfulgt af at øve bogstavernes skriveretning eller matematiklege, hvor der veksles mellem bevægelse ved f.eks. at slå med en terning og i løb hente opgaver på bordene mellem et og seks, hvorefter barnet skal sætte sig og regne med papir og blyant, inden der igen må slås med terning.

Forældrene støtter barnet

ved at lege tumlelege efterfulgt af koncentrationsspil, f.eks. Vildkatten, eller løbe om kap op ad trapperne og derefter lægge et puslespil. Naturen giver også mange muligheder. Har man adgang til heste, kan man ride i fuld galop, afløst af strigling af hesten, hvor man kommer ned i spændingsniveau. På en fisketur kan man på cykelturen hen til søen konkurrere om, hvem der kommer først frem, hvorefter der skal findes ro til at sætte orm på krog og fiske.

Samtaleark til fokusområdet arousalregulering.

Samtaleark som redskab

I bogen *Markante forældre* er der 14 samtaleark et til hvert fokusområde.

På alle ark er der opgaver til både de fagprofessionelle og forældrene. Det er min erfaring, at når det lykkes jer at vise forældrene, at I anerkender, at de handler i kærlighed, at I er på samme side og med fælles hjælp kan træne forskellige evner hos bar-

net, så løser de med glæde, og for nogen endog stolthed, deres opgaver. De bliver gode ambassadører for skolen, så snart opgaverne begynder at skabe udvikling for deres barn. Forældrene bruger nu deres engagement og netværk til at fortælle positivt om dig og jeres samarbejde, og potentielle modspillere er blevet medspillere.